

İKV BİLGİ NOTU

AB REKABET GÜCÜ PUSULASI

Fırat Akan, İKV Uzman Yardımcısı

Avrupa Komisyonu, 29 Ocak 2025 tarihinde yayımladığı “AB Rekabet Gücü Pusulası” (*A Competitiveness Compass for the EU*) ile Avrupa’nın rekabet gücündeki düşüşü tersine çevirmek için yeni bir stratejik çerçeve sunuyor.¹ Rapor, Avrupa’nın küresel ekonomik dönüşüme ayak uydurabilmesi ve inovasyon kapasitesini artırması, inovasyon açığını kapatması, karbonsuzlaşma ve rekabet gücü için yol haritası ile stratejik bağımlılıklarını azaltması ve güvenliği artırması olmak üzere üç ana eylem alanı belirliyor.

İnovasyon Açığını Kapatmak

Rekabet Gücü Pusulası, AB’nin yenilik üretme kapasitesinin düşük olmasının rekabet gücünde yaşanan gerilemenin temel nedeni olduğunu tespit ediyor. AB, çok sayıda patent kaydı yaptırmasına rağmen bunların ticari başarıya dönüşme oranı yetersiz kalıyor. Öyle ki, Avrupa’da üniversiteler tarafından alınan patentlerin yalnızca %30’u ticarileştirilebiliyor.

Ek olarak, Avrupa’daki girişimcilere yönelik risk sermayesi yatırımları, ABD’ye kıyasla yalnızca %5 seviyesinde kalıyor. Örneğin, 2024 yılında dünya çapında risk sermayesi fonlarının %52’si ABD’de, %40’ı Çin’de toplanırken, Avrupa yalnızca %5 pay alabildi. Bu eksikliği gidermek için rapor, Avrupa *Start-up* Stratejisi, Avrupa İnovasyon Yasası ve Avrupa Araştırma Alanı Yasası gibi politika ve girişimler öneriyor.

Ayrıca, “*AI Gigafactories*” ve “*Apply AI*” gibi yapay zekâ inisiyatifleri ile kuantum teknolojileri ve ileri materyaller gibi alanlarda daha fazla yatırım yapılması planlanıyor. Zira, 2025 yılı itibarıyla, AB’nin yapay zekâ alanında büyük küresel şirketlerden pek azına sahip olması nedeniyle, bu alanda Avrupa’nın konumunu güçlendirmek için özel teşvik paketleri oluşturulması gerekiyor.

Karbonsuzlaşma ve Rekabet Gücü Arasında Dengeli Bir Yol Haritası

Rapor, Avrupa’daki yüksek enerji maliyetlerinin sanayinin rekabet gücünü zayıflattığını belirtiyor ve bu sorunu çözmek için “Uygun Fiyatlı Enerji Eylem Planı”, “Endüstriyel Karbonsuzlaştırma Hızlandırma Yasası” ve “Temiz Sanayi Mutabakatı” gibi yeni politikalar öneriyor. Zira, 2023 yılı itibarıyla, Avrupa’da sanayi sektörünün enerji maliyetleri ABD’ye kıyasla %50 ila %70 daha yüksek seviyede. Özellikle çelik, metal ve kimya gibi enerji yoğun sektörlerde, bu yüksek maliyetler Avrupa şirketlerinin küresel rekabet gücünü olumsuz etkiliyor.

Bu doğrultuda, temiz enerjiye geçişi hızlandırmak ve AB sanayisinin küresel rekabet gücünü koruması için Elektrifikasyon Eylem Planı ve Avrupa Enerji Şebekesi Paketi gibi stratejik adımlar belirlendi. 2025 yılı sonuna kadar, Avrupa’daki elektrik şebekesinin modernizasyonuna 200 milyar avro yatırım yapılması hedefleniyor. Ayrıca, enerji arz güvenliğini artırmak ve sanayi sektörünün sürdürülebilir enerjiye erişimini güçlendirmek için yeşil hidrojen projelerine 50 milyar avroluk ek fon tahsis edilmesi de planlanıyor.

Stratejik Bağımlılıkları Azaltmak

Rapora göre, AB'nin küresel tedarik zincirlerine olan bağımlılığını azaltması için yeni "Temiz Ticaret ve Yatırım Ortaklıkları" oluşturulması planlanıyor. Avrupa'nın kritik ham maddeler, enerji ve ileri teknolojiler konusunda dışa bağımlılığı oldukça yüksek olup; AB, özellikle yarı iletken üretimi %90 oranında Asya'ya bağımlı. Bu nedenle AB, 2025-2030 yılları arasında yarı iletken üretimini artırmak için 45 milyar avroluk yeni bir yatırım paketine ihtiyaç duyuyor. Ayrıca, kritik hammaddeler, temiz enerji ve dijital teknolojiler alanlarında özel aksiyon planlarının da devreye alınması gerekiyor.

Bu kapsamda, "Kritik Ham Madde Ortak Satın Alma Platformu" ile tedarik zinciri güvenliği artırılarak, AB kamu ihale mevzuatında kritik sektörlerde Avrupa menşeli teknolojilere öncelik verilmesi planlanıyor. Dahası, AB, kritik ham maddelerde dışa bağımlılığı azaltmak için yeni ticaret anlaşmaları ve satın alma platformları oluşturmayı hedefliyor.

Rekabet Gücünü Destekleyici Politikalar

AB Rekabet Gücü Pusulası, rekabetçiliği artırmak ve Avrupa'nın küresel ekonomik dönüşümde öncü olmasını sağlamak için beş yatay destekleyici politika alanı belirliyor. Bunlar, düzenleyici çerçevenin sadeleştirilmesi, Tek Pazar'daki engellerin kaldırılması, finansmana erişimin kolaylaştırılması, beceri gelişimi ve istihdamın teşvik edilmesi ile AB politikalarının daha iyi koordine edilmesi olarak öne çıkıyor.

İlk olarak, Tek Pazar Stratejisi (*Horizontal Single Market Strategy*) kapsamında, standart belirleme süreçlerinin hızlandırılması, KOBİ'lerin pazara erişiminin kolaylaştırılması ve yatırım süreçlerinin daha etkili hale getirilmesi hedefleniyor. Avrupa genelinde dijitalleşmenin hızlandırılması, iş süreçlerinin verimliliğini artırmak için daha bütüncül bir veri paylaşım altyapısının oluşturulması ve kamu hizmetlerinin dijital dönüşümünün hızlandırılması planlanıyor.

Avrupa Tasarruflar ve Yatırımlar Birliği (*European Savings and Investments Union*) ise, Avrupa'daki yüksek tasarruf oranlarının yenilikçi yatırımlara yönlendirilmesini sağlamak ve risk sermayesi yatırımlarını teşvik etmek için finansal entegrasyonu artırmayı amaçlıyor. 2024 yılı itibarıyla, AB hane halkı tasarruf oranlarının ABD'ye kıyasla %65 daha fazla olmasına rağmen, bu fonların büyük bir kısmı AB dışındaki piyasalara yöneliyor. Bu nedenle, AB içinde sermaye piyasalarının entegrasyonunun artırılması, girişim sermayesi yatırımlarının artırılmasını sağlayacak reformların hızlandırılması ve AB genelinde finansman süreçlerinin daha etkili hale getirilmesi çözüm olarak görülüyor.

Son olarak Komisyon, Beceriler Birliği (*Union of Skills*) girişimiyle yüksek vasıflı iş gücünü çekmeyi ve çalışanların dijital becerilerini artırmayı amaçlıyor. Girişim kapsamında, AB'nin iş gücünün geleceğin ekonomisine hazırlanmasını sağlamak için eğitim ve beceri geliştirme projeleri uygulanacak. Raporda, Avrupa'daki çalışanların %78'inin yeni teknolojilere uyum sağlamak için ek eğitim ihtiyacı duyduğu tespit edilirken, bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlarında eğitim yatırımlarının artırılması ile dijital becerilerin geliştirilmesi ihtiyacı vurgulanıyor. Ayrıca, Avrupa Yetenek Havuzu (*EU Talent Pool*) ile AB dışından yüksek vasıflı iş gücünün Avrupa'ya çekilmesi de raporun hedefleri arasında yer alıyor.

ⁱ Avrupa Komisyonu, 29.01.2025, "An EU Compass to regain competitiveness and secure sustainable prosperity," https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/es/ip_25_339.